

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/65/2023
Identifikačné číslo spisu:	1622201800
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1622201800.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky T. M., narodenej XX. T. XXXX, Q., B. XXXX/XX, t.č. B. X, zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Kozovským, Bratislava, Björnsonova 3044/8, proti osobe povinnej z neodkladného opatrenia Y. M., narodenému XX. R. XXXX, Q. - D., t.č. B. X, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Dobrovičom, LL. M, Bratislava, Záhradnícka 27, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 27C/99/2022, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2022, sp. zn. 1Co/12/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Osoba povinná z neodkladného opatrenia má voči navrhovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením zo 16. augusta 2019, č. k. 27C/99/2022-10 uložil odporcovi (ďalej len „osoba povinná z neodkladného opatrenia“), aby dočasne - po dobu 6 mesiacov od vydania uznesenia, nevstupoval do rodinného domu v obci B., Č.. R.. X, XXX XX, vrátane príľahlých pozemkov a stavieb (I. výrok) a vo zvyšku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zákazu vstupu k rodinnému domu a príľahlých pozemkov a stavieb na vzdialenosť 50 m a v čase doby trvania neodkladného opatrenia presahujúceho 6 mesiacov od vydania uznesenia zamietol (II. výrok). Ďalej súd prvej inštancie uložil osobe povinnej z neodkladného opatrenia, aby sa nepribližovala k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 (päťdesiat) metrov, s výnimkou súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní (III. výrok) a poučil osobu povinnú z neodkladného opatrenia o tom, že môže podať žalobu vo veci samej v právnej veci žalobcu: Y. M., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom Q. - D., proti žalovanej: T. M., nar. XX. T. XXXX, B. XX, Q., na Okresný súd Malacky. Žaloba o veci samej sa môže týkať navrátenia do predošlého stavu, prípadne

náhrady škody v zmysle všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu s tým, že osoba povinná z neodkladného opatrenia môže podať návrh na zrušenie neodkladného opatrenia v časti výroku III. podľa § 334 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (IV. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že navrhovateľke priznáva nárok na náhradu trov konania voči osobe povinnej z neodkladného opatrenia v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto uznesenia (V. výrok).

1.1. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, a to zákazu vstupu osobe povinnej z neodkladného opatrenia do obydlija a zákazu približovania sa, uloženia povinnosti osobe povinnej z neodkladného opatrenia vyhýbať sa spoločnému obydliu (rodinnému domu v obci B. Č.. R.. X) a príslušným pozemkom a stavbám na vzdialenosť 50 m a nepribližovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 m. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľka odôvodnila dlhoročným fyzickým a psychickým jej týraním, vyhrážkami zo strany osoby povinnej z neodkladného opatrenia, pričom jej zdravotný stav (po tretej ťažkej operácii chrbtice) si vyžaduje oddych a kľudový režim

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e), f), g), h), § 325 ods. 3, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 336 ods. 1, § 333, § 334, § 337 ods. 1, 2, 3 CSP.

1.3. Podľa názoru súdu prvej inštancie navrhovateľka osvedčila, že sa navrhovateľka dňa 9. augusta 2022 v čase o 11.20 hod. dostavila na Okresné riaditeľstvo PZ Malacky za účelom podania oznámenia vo veci podozrenia z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (potvrdenie ČVS: ORP-P-371/MA-OPP2/2022). Dňa 9. augusta 2022 bola osoba povinná z neodkladného opatrenia o 14.10 hod. vykázaná zo spoločného obydlija (viď potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydlija). Z lekárskej správy z 8. augusta 2022 vyplynulo, že navrhovateľka bola ošetrovaná po dvoch dňoch po inzultácii manželom (osobou povinnou z neodkladného opatrenia). Keďže osoba povinná z neodkladného opatrenia bola voči navrhovateľke dôvodne podozrivá z násilia a navrhovateľka osvedčila existenciu bezprostredne hrozacej ujmy zo strany osoby povinnej z neodkladného opatrenia, preto súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne zákazu vstupu do obydlija vyhovel.

1.4. Pokiaľ navrhovateľka navrhla zakázať osobe povinnej z neodkladného opatrenia nevstupovať do rodinného domu a príslušných pozemkov vo vzdialenosti 50 m, v tejto časti súd prvej inštancie návrh zamietol, pretože mal za to, že nariadením neodkladného opatrenia (I. výrok) už poskytol navrhovateľke potrebnú ochranu a nebolo potrebné ukladať osobe povinnej z neodkladného opatrenia navyše povinnosť nevstupovať na príslušné pozemky a stavby vo vzdialenosti 50 m.

1.5. Trvanie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie obmedzil dobou 6 mesiacov odo dňa vydania uznesenia o jeho nariadení (hoci navrhovateľka navrhla nariadiť neodkladné opatrenie bez časového obmedzenia), nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia bez časového obmedzenia ohľadne výroku I. nebolo dôvodné. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie v časti prevyšujúcej trvanie neodkladného opatrenia po dobu 6 mesiacov od jeho nariadenia návrh na neodkladné opatrenie zamietol.

1.6. Podľa názoru súdu prvej inštancie konaním osoby povinnej z neodkladného opatrenia môže byť ohrozená telesná alebo duševná integrita navrhovateľky podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP, keďže z potvrdenia o vykázaní z obydlija v spojení s potvrdením o podaní oznámenia o spáchaní priestupku a z lekárskej správy z 8. augusta 2022 vyplynulo, že osoba povinná z neodkladného opatrenia sa dopúšťa konania, ktoré môže ohroziť telesnú, alebo duševnú integritu navrhovateľky nielen v obydlii ale aj v inej situácii, kedy sa s ňou dostane do osobného kontaktu, a teda hrozí bezprostredná ujma, ktorej je potrebné nariadením neodkladného opatrenia zabrániť. Súd prvej inštancie mal za to, že je potrebné upraviť pomery medzi stranami natrvalo, preto uložil osobe povinnej z neodkladného opatrenia povinnosť nepribližovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 m, s výnimkou súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov, a to bez časového obmedzenia (III. výrok).

1.7. Keďže neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami (§ 336 ods. 1 veta druhá CSP), súd prvej inštancie neuložil navrhovateľke povinnosť podať žalobu vo veci samej, avšak poučil osobu povinnú z neodkladného opatrenia o možnosti podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených (§ 337 ods. 1, 2 CSP).

1.8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na základe odvolania osoby povinnej z neodkladného opatrenia uznesením zo 7. decembra 2022, č. k. 1Co/12/2022-56 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta (I. výrok), pričom osobe povinnej z neodkladného opatrenia priznal voči navrhovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (II. výrok).

2.1. Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka v konaní neosvedčila násilné konanie osoby povinnej z neodkladného opatrenia v rozsahu dôvodného podozrenia z násilia voči nej. Pokiaľ ide o Potvrdenie vystavené OR PZ Malacky z 9. augusta 2022, jedná sa o listinu, ktorá potvrdzuje len to, že sa navrhovateľka dňa 9. augusta 2022 v čase o 11.20 hod. sa dostavila na OR PZ „za účelom podania oznámenia vo veci podozrenie z priestupku proti občianskeho spolunažívania podľa príslušných ustanovení zákona o priestupkoch“ (č. l. 4). Z Lekárskej správy vystavenej UNB, Nemocnica Ružinov, CPO - ambulancie dňa 8. augusta 2022 (č.l. 3) vyplynulo, že navrhovateľka ošetrojúcej lekárke uviedla „pred dvoma dňami bola inzultovaná manželom; pacientka neprišla na vyšetrenie bezprostredne po inzulte, mala strach, t.č. prichádza na CPO za účelom vydania lekárskej správy za účelom podania trestného oznámenia; „nespadla, nič si neudrela“, pričom ošetrojúca lekárka MUDr. Slašťanová v záverečnej konštatácii uviedla: „Skelet je bez zrejmých čerstvých traumatických zmien“. Ide teda o listinu, ktorá vychádzala výlučne z tvrdení navrhovateľky „ex post“ 2 dni po údajnom incidente, navyše z ktorej fyzické poškodenie zdravia následkom navrhovateľkou tvrdenej inzultácie zo strany osoby povinnej z neodkladného opatrenia nie je možné vyvodiť. Potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydli OR PZ v Malackách, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie PZ Rohožník z 9. augusta 2022 je listinou, ktorá osvedčuje len to, že osoba povinná z neodkladného opatrenia bola podľa § 27a ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších právnych predpisov vykázaná zo spoločného obydli dňa 9. augusta 2022 o 14.10 hod., vrátane zákazu priblíženia na 50 m na dobu 14 dní, a to len na základe navrhovateľkou predloženej lekárskej správy a potvrdenia, ktoré bolo vydané na vlastnú žiadosť navrhovateľky Okresným riaditeľstvom PZ v Malackách.

2.2. Navrhovateľka síce v konaní predložila viaceré listinné dôkazy, avšak podľa názoru odvolacieho súdu ich obsah jednotlivo, ani v ich vzájomnej súvislosti dostatočne neosvedčila naplnenie hypotéz uvedených v ustanovení § 325 ods. 2 písm. e), h) CSP, teda existenciu odôvodneného podozrenia z fyzického, alebo psychického násilia zo strany osoby povinnej z neodkladného opatrenia. Navrhovateľkou tvrdený incident, ku ktorému malo dôjsť dňa 6. augusta 2022, nebol zdokumentovaný políciou, pričom osoba povinná z neodkladného opatrenia bola vykázaná zo svojho obydli až dňa 9. augusta 2022 na základe listín vystavených „len“ na základe tvrdení navrhovateľky, ktoré sa javili odvolaciemu súdu ako účelové.

2.3. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.4. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP a § 255 ods. 1, 262 ods. 1, 2 CSP a priznal osobe povinnej z neodkladného opatrenia voči navrhovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej len „dovolateľka“ alebo „navrhovateľka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania dovolateľka vyvodzovala z ustanovenia podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

3.1. Uviedla, že odvolací súd na riziko vzniku nezvratného stavu, resp. neodstrániteľných následkov na jej strane vôbec neprihliadol, pričom „poprel“ všetky dôkazy ňou predložené.

3.2. Podotkla, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/159/2019). Mala za to, že odvolací súd v predmetnej veci vykonával dokazovanie ako v základnom konaní, pričom na niektoré dôkazy vôbec neprihliadal, a teda nešlo o tzv. osvedčovanie.

3.3. Na prípadnú hrozbu vzniku nezvratného stavu, alebo neodstrániteľných následkov odvolací súd vôbec nebral zreteľ, práve naopak, podrobne skúmal a robil hĺbkové dokazovanie ako vo veci samej, pričom „poprel“ všetky dôkazy ňou predložené (niektoré úplne odignoroval), hoci v domácnosti žije aj

maloletá dcéra, ktorá je svedkom konania osoby povinnej z neodkladného opatrenia, čo má na ňu značný negatívny vplyv a je taktiež subjektom ohrozenia.

3.4. Odvolací súd vôbec nebral na zreteľ, že osoba povinná z neodkladného opatrenia po privolaní hliadky bola policajtom vykázaná zo spoločného obydlija na 14 dní, pričom na vykávanie zo spoločnej domácnosti musí byť v zmysle zákona evidentné a dôvodné podozrenie zo spáchania násillia.

3.5. Podľa jej názoru je uznesenie odvolacieho súdu arbitrárne, rozporuplné a vydané procesne nesprávnym spôsobom (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. apríla 2021, sp. zn. III.ÚS 225/2020).

3.6. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil a priznal jej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred dovolacím súdom v rozsahu 100%.

4. Osoba povinná z neodkladného opatrenia v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľky uviedla, že dovolaním bolo napadnuté rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré nepatrí medzi rozhodnutia, ktoré je možné napadnúť dovolaním.

4.1. Uviedla, že dovolateľka v dovolaní vôbec nenapádala nejaké procesné vady rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom v podstate len zopakovala svoju argumentáciu z konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Ako jedinú procesnú vadu odvolaciemu súdu vytkla podrobné skúmanie dôkazov a hĺbkové dokazovanie.

4.2. Mala za to, že odvolací súd vykonal len dôkazy, ktoré už v konaní boli predložené stranami.

4.3. Podotkla, že dovolateľka mala v zmysle § 432 CSP vymedziť dovolací dôvod tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, čo ale dovolateľka neurobila.

4.4. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd v zmysle § 447 písm. c) CSP dovolanie odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, alternatívne podľa § 448 CSP dovolanie zamietol ako nedôvodné a priznal osobe povinnej z neodkladného opatrenia náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V danom prípade dovolateľka v dovolaní dovolacie dôvody vymedzila podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle vyššie citovaného § 420 CSP je teda dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 420 písm. a) až f) CSP. Spoločným znakom všetkých rozhodnutí

odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľmi namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

11. V danom prípade dovolateľka dovolaním napadla uznesenie, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie [ktorým súd prvej inštancie uložil osobe povinnej z neodkladného opatrenia, aby dočasne - po dobu 6 mesiacov od vydania uznesenia, nevstupovala do rodinného domu v obci B. Č.. R.. X, XXX XX, vrátane príľahlých pozemkov a stavieb (I. výrok) a aby sa nepribližovala k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 (päťdesiat) metrov, s výnimkou súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní (III. výrok)] zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietal (I. výrok).

12. Najvyšší súd už vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach (viď 1Cdo/188/2017, 2Cdo/96/2017, 3Cdo/157/2017, 4Cdo/149/2017, 5Cdo/77/2017, 6Cdo/176/2017, 7Cdo/56/2018, 8Cdo/83/2017) dospel k záveru, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez toho, aby naň naviazovala žaloba. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o žalobou uplatnenom procesnom nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (stáva sa vecou samou). Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok stanovených § 325 ods. 1 CSP) a v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktoré nie sú a nemajú byť nasledované žalobou podľa § 336 ods. 1 CSP (t. j., pri ktorých absentuje bezprostredná väzba na konanie o procesnom nároku uplatnenom na základe žaloby a konanie sa končí samotným rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia).

13. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 CSP vyplýva, že súd „môže“ uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený neodkladným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej, avšak nie je vylúčené (zákon túto možnosť pripúšťa) ani to, že túto povinnosť neuloží, napr. za situácie, že v čase rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení je žaloba vo veci samej už podaná, resp. sú iné dôvody, ktorých existencia vylúči potrebu uloženia tejto povinnosti. Len skutočnosť, že súd povinnosť podania žaloby vo veci navrhovateľovi neuloží, nespôsobuje, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení je následkom toho rozhodnutím vo veci samej, t. j. konečným rozhodnutím.

14. Charakter dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia totiž nemusí vyplývať len zo súdom uloženej procesnej povinnosti podať žalobu vo veci samej, ale aj z iného vymedzenia jeho dočasnosti a provizórnosti vyplývajúceho zo znenia enunciatu rozhodnutia, prípadne aj len zo samotného odôvodnenia rozhodnutia (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/77/2017).

15. Dovolací súd uvádza, že dočasnosť a provizórnosť úpravy pomerov strán v prejednávanej veci vyplýva predovšetkým priamo zo znenia I. výroku uznesenia súdu prvej inštancie (ktorým súd prvej inštancie uložil osobe povinnej z neodkladného opatrenia, aby dočasne - po dobu 6 mesiacov od vydania uznesenia nevstupovala do rodinného domu v obci B. Č.. R.. X, XXX XX, vrátane príľahlých pozemkov a stavieb), vzhľadom na výrazy, pojmy i časovú obmedzenosť nariadenia trvania neodkladného opatrenia a taktiež z bodu 25. odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie: „Trvanie neodkladného opatrenia súd obmedzil dobou 6 mesiacov odo dňa vydania uznesenia o jeho nariadení, napriek tomu, že navrhovateľka žiadala nariadiť neodkladné opatrenie bez časového obmedzenia, nakoľko mal za to, že uvedená doba úpravy pomerov medzi stranami je primeraná. Na nariadenie neodkladného opatrenia bez časového obmedzenia súd v časti prvého výroku nevzhladol dôvody“.

15.1. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie navrhovateľky proti časti výroku

uznesenia odvolacieho súdu (časť I. výroku), ktorým odvolací súd zmenil výrok uznesenia prvoinštančného súdu o nariadení neodkladného opatrenia (I. výrok) a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti zamietol, nie je podľa § 420 písm. f) CSP procesne prípustné, keďže nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

16. Pokiaľ dovolateľka podala dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP proti časti I. výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti osobe povinnej z neodkladného opatrenia, aby sa nepribližovala k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 (päťdesiat) metrov, s výnimkou súdnych konaní a vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní (III. výrok) a návrh navrhovateľky v tejto časti zamietol, odvolací súd konštatuje, že z enunciatu i z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie (bod 26.) vyplýva, že ide o nariadenie neodkladného opatrenia bez časového obmedzenia za účelom upraviť „natrvalo“ pomery medzi stranami, preto má povahu rozhodnutia vo veci samej, keďže sa konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez toho, aby naň nadväzovala žaloba, a teda rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o žalobou uplatnenom procesnom nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou.

16.1. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala, že v posudzovanej veci odvolací súd podrobne skúmal a robil hĺbkové dokazovanie ako vo veci samej, pričom „poprel“ všetky dôkazy ňou predložené.

17. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú: a) zásah súdu do niektorého procesného oprávnenia strany sporu, b) nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c) intenzita zásahu, pri ktorej dôjde k znemožneniu uskutočnenia procesného oprávnenia v takej miere, že to má za následok porušenie (nerešpektovanie) práva na spravodlivý proces.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona, teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

20. Pokiaľ dovolateľka v dovolaní namietala, že odvolací súd v posudzovanej veci vykonal dokazovanie a selektívnym spôsobom neprihliadol na ňou predložené dôkazy, v tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, avšak zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy (nariadenia neodkladného opatrenia), preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia s tým, že sa nevykonáva dokazovanie v rozsahu ako v základnom konaní.

20.1. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na

nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

20.1.1. Preukázanie, alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platnú právnu úpravu (§ 329 ods. 1 CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúci zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený. Postupom odvolacieho súdu, ktorý osvedčenie, resp. neosvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval len na základe obsahu spisu a v ňom založených listín, tak strane konania nebola odňatá možnosť konať pred súdom (viď uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 5Cdo/65/2010).

20.2. I z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo 4. júla 2017, č. k. III. ÚS 175/2017-44 vyplýva: „14. Ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 866/2014-42 z 20. augusta 2015 judikoval, že v konaní „o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia príslušný súd v zásade nevykonáva dokazovanie, vychádza len z tzv. osvedčených skutočností - skutočností, ktoré vyplývajú z tvrdení účastníkov konania v ich podaniach, prípadne zo skutočností, ktoré možno osvedčiť z dôkazov, ktoré účastníci predložili v príslušnom štádiu konania o veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj § 76 ods. 4 OSP) musí byť zrejmé, aký bol skutkový základ jeho rozhodnutia, t. j. súhrn relevantných osvedčených skutočností a jeho záver týkajúci sa splnenia zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (najmä § 102 ods. 1, § 74 ods. 1 OSP). Z povahy vecí vyplýva, že pôjde o primeranú aplikáciu § 157 ods. 2 OSP týkajúcu sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia, pretože, napr. nevyhnutne budú absentovať úvahy o relevantných skutkových okolnostiach a dôkazoch, ktoré ich preukazujú, úvahy o hodnotení dôkazov a dôvody, prečo súd nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bude takto spravdivé stručnejšie, ako rozhodnutie vo veci samej. Napriek tomu je potrebné trvať na tom, aby hoci kvantitatívne stručnejšie odôvodnenie, malo príslušnú kvalitu - t. j. aby toto odôvodnenie bolo dostatočne individualizované, obsahovalo sumu relevantných osvedčených skutočností a tiež úvah, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia.“. 15. Citované závery ústavného súdu sú relevantné aj v súčasnosti, keď rekodifikáciou civilného procesného práva došlo k definitívnemu zániku inštitútu predbežného opatrenia a s účinnosťou od 1. júla 2016 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zaviedol inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Čo možno neodkladným opatrením strane uložiť, je pritom demonštratívne vymedzené v § 325 ods. 2 CSP. V zmysle § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, t. j. neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že neobsahuje predpísané náležitosti, je nezrozumiteľný alebo neurčitý, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak takýto návrh zamietne. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alebo zabezpečovacieho opatrenia je podľa § 357 písm. d/ CSP prípustné odvolanie.“.

20.3. Keďže dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, odvolací súd na základe odvolacích námietok osoby povinnej z neodkladného opatrenia (vychádzajúc z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z dôkazných prostriedkov predložených navrhovateľkou) zisťoval najvýznamnejšie relevantné skutočnosti na nariadenie neodkladného opatrenia (odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov), pričom dôsledne vyhodnotil presvedčivosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z objektívneho hľadiska, a či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými bolo nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci podmienené (viď body 10. a 11.).

20.4. V súvislosti s námietkou dovolateľky o pochybení odvolacieho súdu v procese dokazovania dovolací súd poukazuje na to, že súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého

nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

20.5. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd považoval dovoláciu námietku podľa § 420 písm. f) v časti za prípustnú, avšak nedôvodnú.

21. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, t. j. namietala nesprávne právne posúdenie veci.

22. Dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP (ktorý je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP osobitným ustanovením, t. j. lex specialis) vylúčená aj v prípade, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 357 písm. d) CSP).

22.1. Keďže odvolací súd rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, prípustnosť dovolania je tak v danom prípade výslovne vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP.

23. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie dovolateľky v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je v časti neprípustné a v časti prípustné, ale nie je dôvodné a v časti ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP je neprípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

24. Dovolací súd osobe povinnej z neodkladného opatrenia ako úspešnej v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnej navrhovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.